

Události 2025

Štěpán Korčič

autor Století ČSR

AI Od teorie ke globální revoluci. Kořeny AI sahají do 50. let 20. století. Britský matematik Alan Turing položil teoretické základy a termín „umělé inteligence“ byl poprvé ražen na konferenci v americkém Dartmouthu v roce 1956. Následovaly dekády střídaní velkých očekávání a tzv. „zim AI“, kdy vývoj stagnoval kvůli nedostatku výpočetního výkonu. Zásadní zlom přišel až v nultých a desátých letech 21. století. Díky obrovskému nárůstu dat a výpočetní síly grafických procesorů (GPU) nastoupila éra neuronových sítí a strojového učení (deep learning).

Současnost (Éra generativní AI a agentů) Kolem roku 2022 odstartovalo masové rozšíření velkých jazykových modelů (LLM) jako ChatGPT celosvětovou mánií generativní AI. V současnosti (2026) je umělá inteligence multimodální – plynule analyzuje a vytváří text, obraz, video i počítačový kód. Pozornost se přesunula na „autonomní agenty“, kteří nejen odpovídají na dotazy, ale dokážou samostatně plánovat kroky, používat software a vykonávat komplexní úkoly. Rychlý rozvoj si vynutil i první kroky v regulaci, jako byl evropský Akt o umělé inteligenci (AI Act).

Budoucnost (Směrování k AGI a robotice) Dlouhodobým cílem předních výzkumných laboratoří je dosažení AGI (obecné umělé inteligence) – systémů schopných vyrovnat se, nebo dokonce překonat lidský intelekt v širokém spektru kognitivních činností. Očekává se masivní fúze pokročilých AI s humanoidní a průmyslovou robotikou, která překreslí mapu fyzické práce. Algoritmy budou zároveň klíčovými pro průlomové vědecké objevy, ať už jde o vývoj nových léků na míru nebo objevování inovativních materiálů pro energetiku.

Nástup AI představuje technologický a společenský skok srovnatelný s průmyslovou revolucí nebo vynálezem internetu. Přinese hluboké strukturální změny.

Trh práce a ekonomika: Dojde k masivní automatizaci rutinní kognitivní i administrativní práce. Mnoho tradičních profesí zanikne nebo se radikálně promění, na druhé straně vzniknou profese zcela nové. Zásadním tématem se stane rapidní nárůst produktivity, ale i debata o univerzálním základním příjmu.

Společnost a pravda: Demokratické generativních nástrojů s sebou nese obrovské riziko záplavy dezinformací, fotorealističtější „deepfakes“ a ztráty důvěry v digitální realitu. Vznikne nutnost nových mechanismů pro ověřování autenticity obsahu.

Geopolitika: AI se stala hlavním bitevním polem technologické studené války. Soubor o nejpokročilejší čipy, přístup k datům a vývoj nejlepších modelů primárně mezi USA a Čínou určuje nové rozložení globální moci.

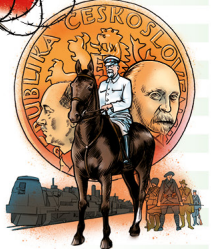

Století ČSR

Belle époque
a Velká válka

Vznik
Československa

Evropa znovu
předválečná –
Mnichov 1938

Druhá světová
válka

Únor 1948

Pražské
jaro

Padesátá
léta

Normalizace

Listopad
1989

Česká
republika

V říjnu 2025 proběhly v České republice volby do Poslanecké sněmovny, které přinesly výraznou změnu politického kurzu. Přesvědčivě v nich zvítězilo opoziční hnutí ANO Andreje Babiše se ziskem 34,5 % hlasů. Dosavadní vládní koalice SPOLU (ODS, KDU-ČSL, TOP 09) skončila druhá (23,3 %). Voliči tak po čtyřech letech vystavili účet kabinetu Petra Fialy, který se potýkal s následky ekonomické krize a inflace, a do čela země se vrátil Andrej Babiš.

V lednu 2025 byl Donald Trump oficiálně inaugurací uveden do úřadu 47. prezidenta USA. Jeho nástup okamžitě rozhybal globální diplomacii. Na Blízkém východě se po měsících tvrdých bojů a vyostřeného napětí (mimo jiné i mezi Izraelem a Íránem) podařilo dojednat příměří v Pásmu Gazy. Pozornost se upírala také na Ukrajinu, kde síře válka s Ruskem pokračovala, ale pod tlakem nové americké administrativy zesílily snahy o vyjednání mírového rámce.

V dubnu 2025 se svět rozloučil s papežem **Františkem** (*1936), který stál v čele katolické církve od roku 2013 a byl prvním pontifikem z Latinské Ameriky.

Z filmového světa odešel legendární americký režisér **David Lynch** (*1946), tvůrce Městčka Twin Peaks.

8. 5. 2025 zemřel charismatický herec a prezident karlovarského filmového festivalu Jiří Bartoška (*1947).

Rok 2025 představoval zlom v praktickém využití umělé inteligence. Pozornost se přesunula od běžných chatbotů k tzv. **autonomním agentům** – systémům schopným samostatně plánovat a vykonávat komplexní softwarové úkoly (od programování po podnikovou administrativu), což urychlilo debaty o proměně trhu práce.

Pád německé vlády a předčasné volby: Evropskou politiku silně ovlivnily únorové předčasné volby v Německu. Ty následovaly po rozpadu nepopulární „sematorové“ koalice kancléře Olafa Scholze. Návrat unie CDU/CSU k moci znamenal pro největší evropskou ekonomiku obrát zpět k pravému středu a přehodnocení některých zelených politik.

